

ОСНОВИ ОБ'ЄКТНО- ОРІЄНТОВАНОГО ПРОГРАМУВАННЯ МОВОЮ PYTHON

Тема 07

План лекції

- Принципи об'єктно-орієнтованого програмування.
- Об'єкти в мові Python.
- Схожість об'єктів: наслідування та поліморфізм.
- Об'єктно-орієнтоване програмування в дії.
- Структури даних та об'єктно-орієнтоване програмування

Рекомендована література

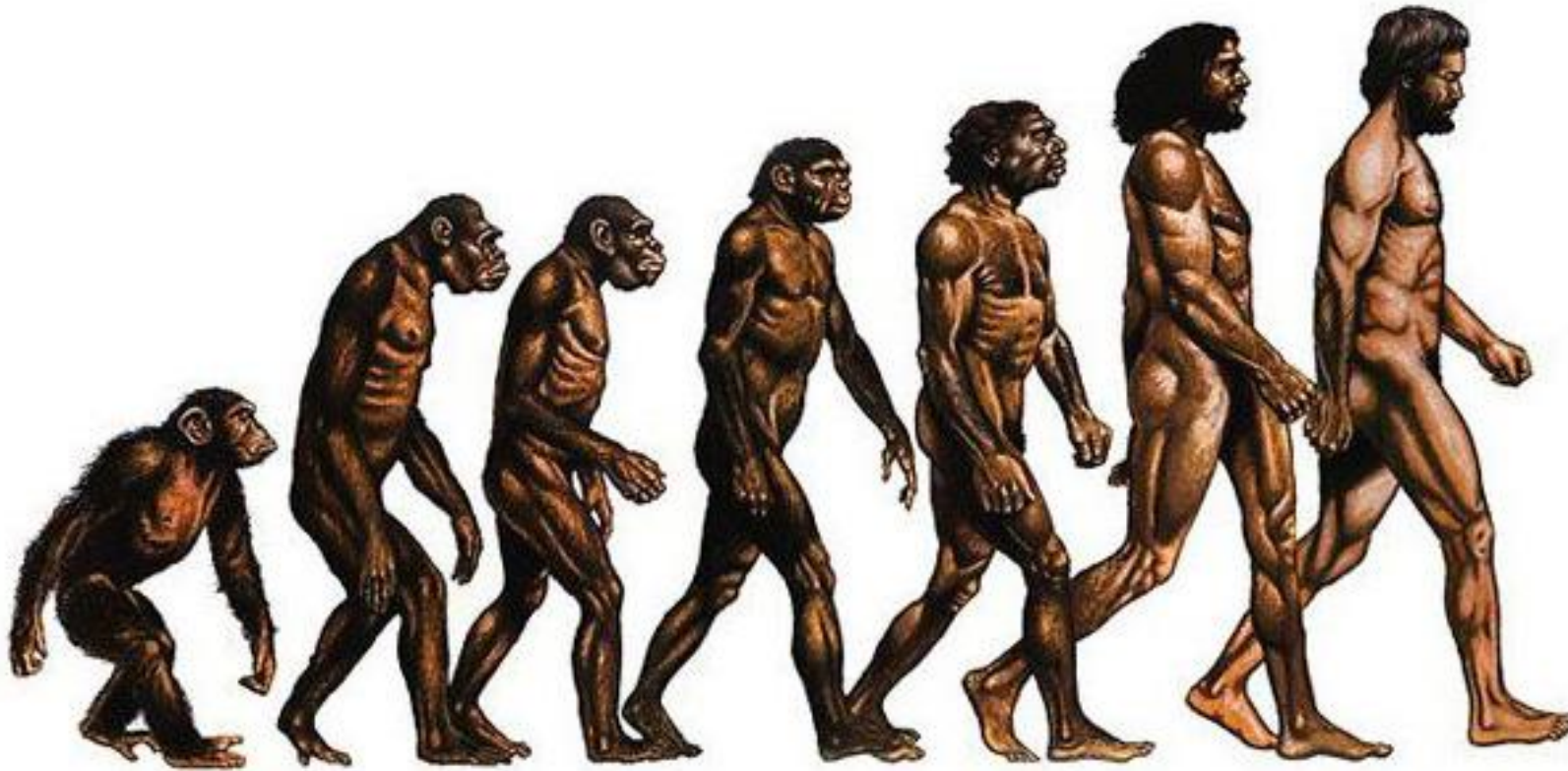
ПРИНЦИПИ ОБ'ЄКТНО- ОРІЄНТОВАНОГО ПРОГРАМУВАННЯ

Питання 7.1

Парадигми програмування

- *Парадигма програмування* — сукупність ідей та понять, що визначають стиль написання програм.
- *Імперативне програмування*: управляючий потік у вигляді послідовності команд, в основному визначається на контрасті з декларативним програмуванням.
- *Декларативне програмування*: програма описує бажаний результат, а не те, як його отримати.
 - Виконуюче середовище оптимальними способами досягає бажаного результату (SQL та електронні таблиці є декларативними програмними середовищами).

Парадигми програмування

Машинний код

Мова Асемблера

Функціональне Програмування

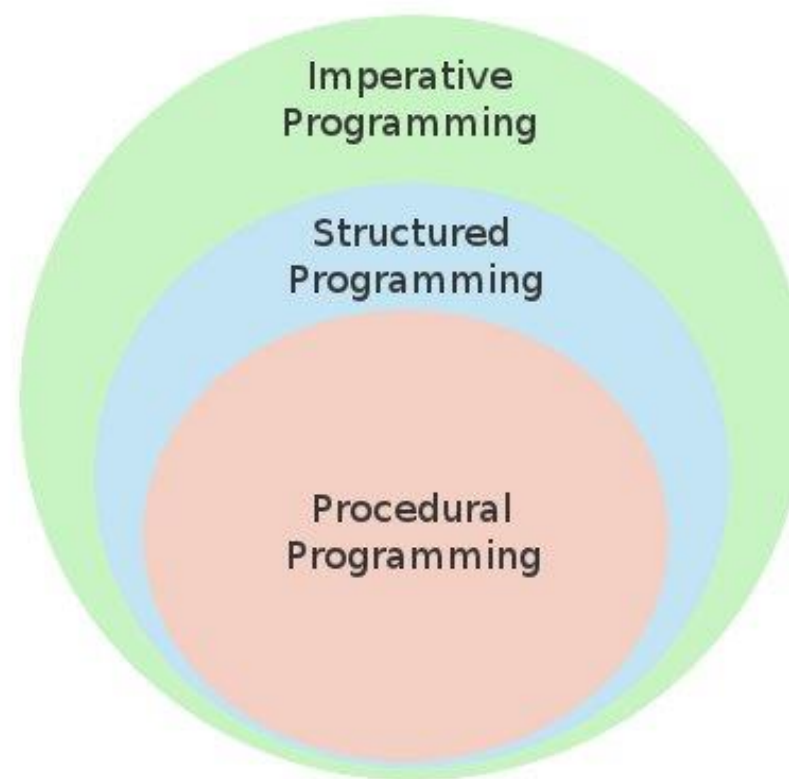
Процедурне Програмування

Об'єктно-Орієнтовне Програмування

Агентно-Орієнтовне Програмування

Структурне та процедурне програмування

- **Процедурне програмування.**
 - Програми виконуються інструкція за інструкцією, зчитуючи/записуючи спільну пам'ять.
 - Стил ь програмування тісно пов'язаний з послідовними процесорами та RAM-пам'яттю.
 - Мови: Pascal, Fortran , COBOL
- **Структурне програмування:** програми мають чисті, goto-free, вкладені (nested) структури керування.
 - З'явилося у відповідь на “goto hell” спагетті-код.

Парадигми програмування

- **Функціональне програмування:** обчислення відбуваються за рахунок (вкладених) викликів функцій, які уникають глобальної зміни стану, та функціональної композиції.
- **Об'єктно-орієнтоване програмування:** обчислення здійснюються за рахунок обміну повідомленнями (messages) між об'єктами; об'єкти інкапсулюють стан та поведінку.
- **Подійно-орієнтоване програмування:** управляючий потік визначається асинхронними діями у відповідь на події (від людей, датчиків чи інших обчислень).
- **Логічне програмування:** програміст задає набір фактів та правил, а рушій відповідає по ним на питання.

Мотивація вибору парадигми

- **Управляючий потік (Control flow):** як програма виконується всередині (послідовність та розгалуження, багатопоточне виконання, декларативно, реактивно тощо)
- **Організація коду:** як код організується в ієрархію програмних одиниць (units – вирази (expressions), функції, модулі, пакети).
- **Продуктивність (Performance):** як код можна швидко запустити, використовуючи якомога менше ресурсів (RAM, диск, мережа), з кращою поведінкою (респонсивність, масштабованість) підчас виконання.
- **Зв'язування (Coupling) та повторне використання (Reuse) коду:** наскільки просто один і той же код повторно використовувати в різних контекстах
- **Тестування:** наскільки просто код тестувати та верифікувати (verify – перевіряти на коректність).
- **Синтаксис:** наскільки природним, лаконічним, доступним для розуміння є вираз у коді обраною мовою програмування. Можливість розширення синтаксису мови програмістом.
- **Домен (Domain):** до якого application domain парадигма найкраще застосовується (бекенд на стороні сервера, БД, GUI-фронтенд, системи керування).

Строге визначення ООП

- Алан Кей сформулював наступні принципи ООП:
 - Все являється об'єктом.
 - Обчислення здійснюються шляхом *взаємодії (обміну даними) між об'єктами*.
 - Один об'єкт вимагає, щоб інший об'єкт виконав певну дію.
 - Кожен об'єкт має *незалежну пам'ять*, яка складається з інших об'єктів.
 - Кожен *об'єкт є представником (екземпляром) класу*, який виражає загальні властивості об'єктів.
 - У класі задається поведінка (функціональність) об'єкта.
 - Класи організовані в єдину деревовидну структуру із загальним коренем, яку називають *ієрархією наслідування*.

Класи та об'єкти

Class

Definition of objects that share structure, properties and behaviours.

Building
class

Dog
class

Computer
class

- **Клас** – це деякий шаблон, за яким конструюється **об'єкт** (екземпляр класу).
 - Клас визначає тип для свого екземпляру

Instance

Concrete object, created from a certain class.

Empire State
instance of Building

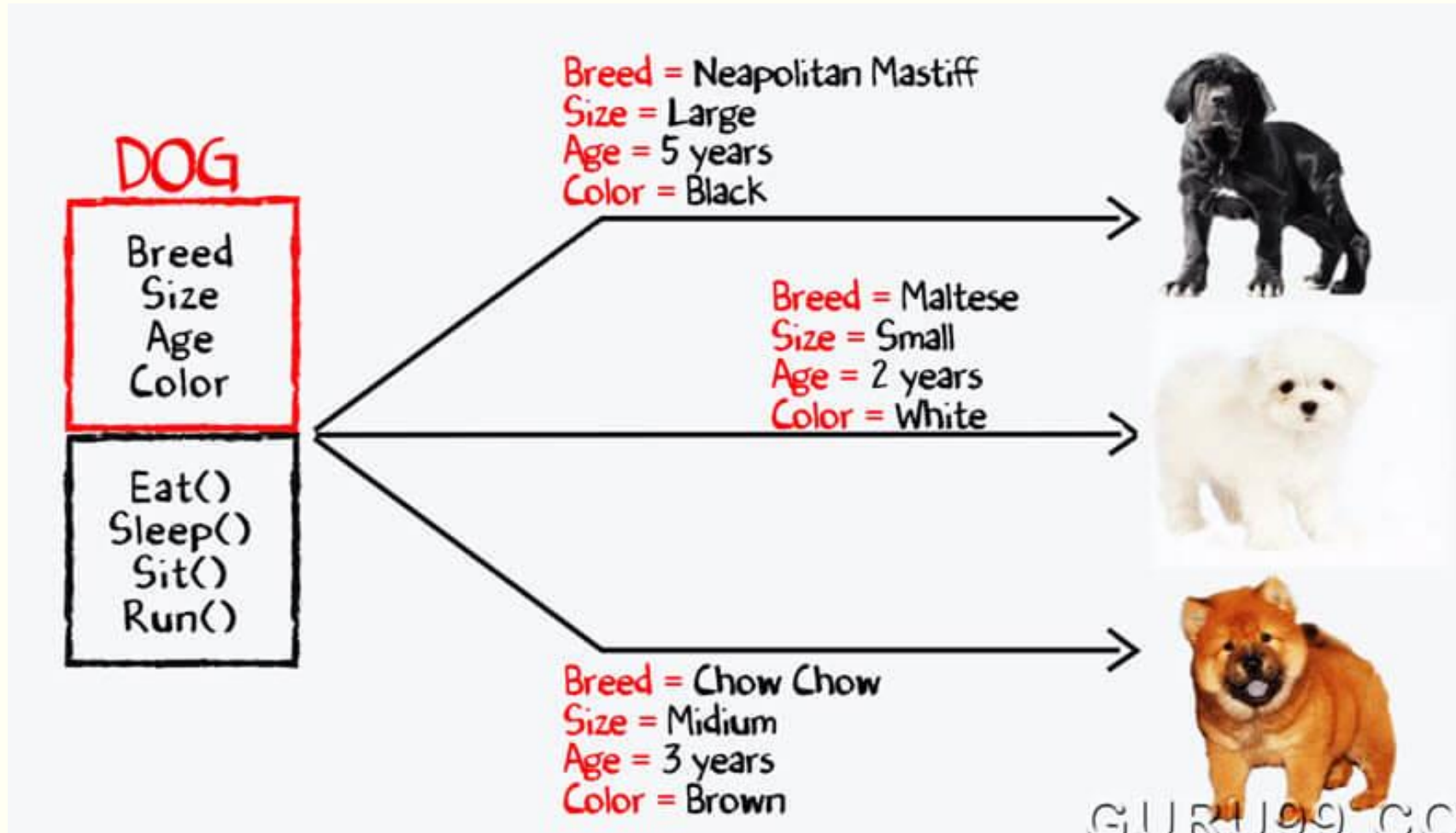

Lassie
instance of Dog

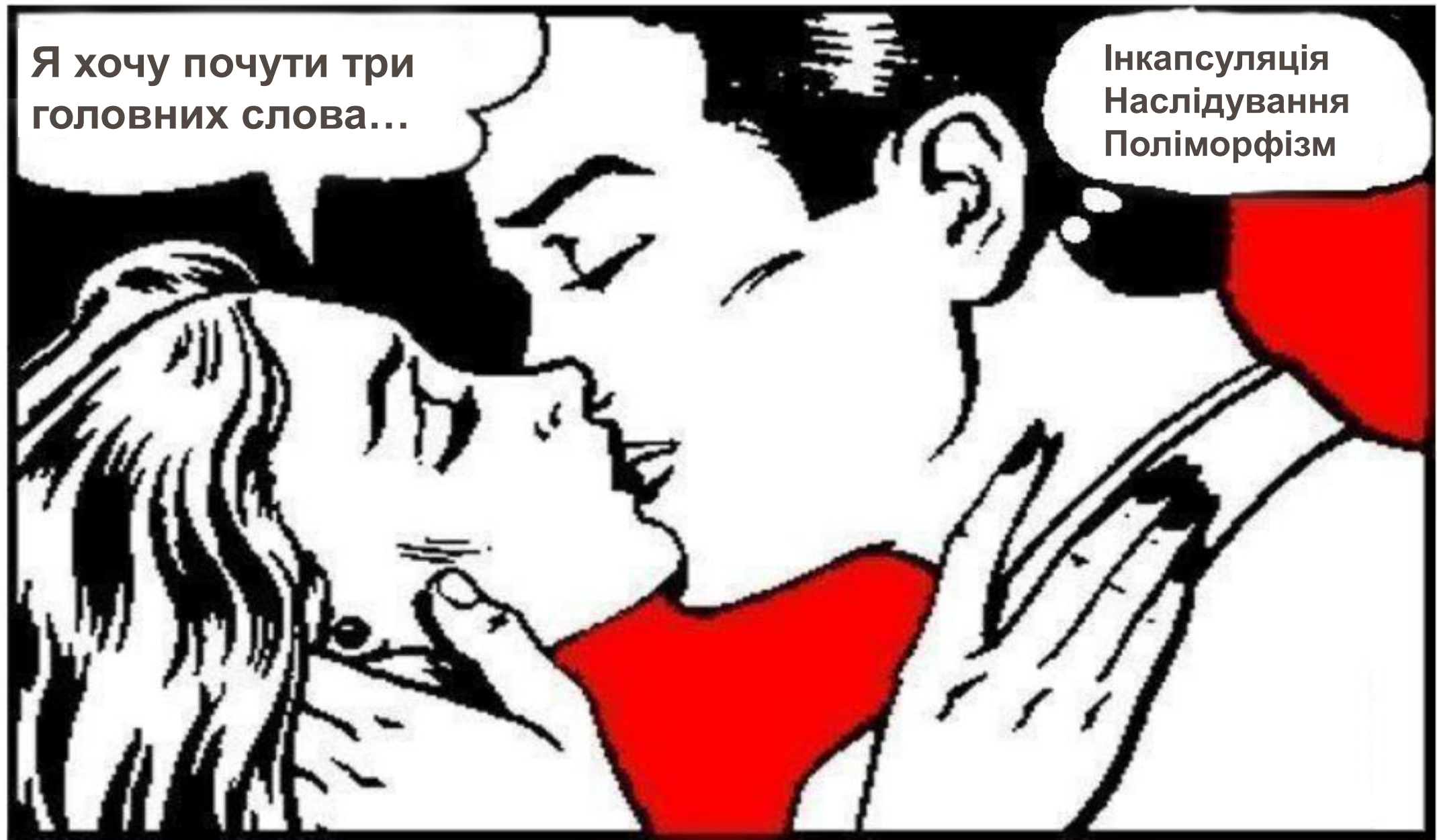

Your computer
instance of Computer

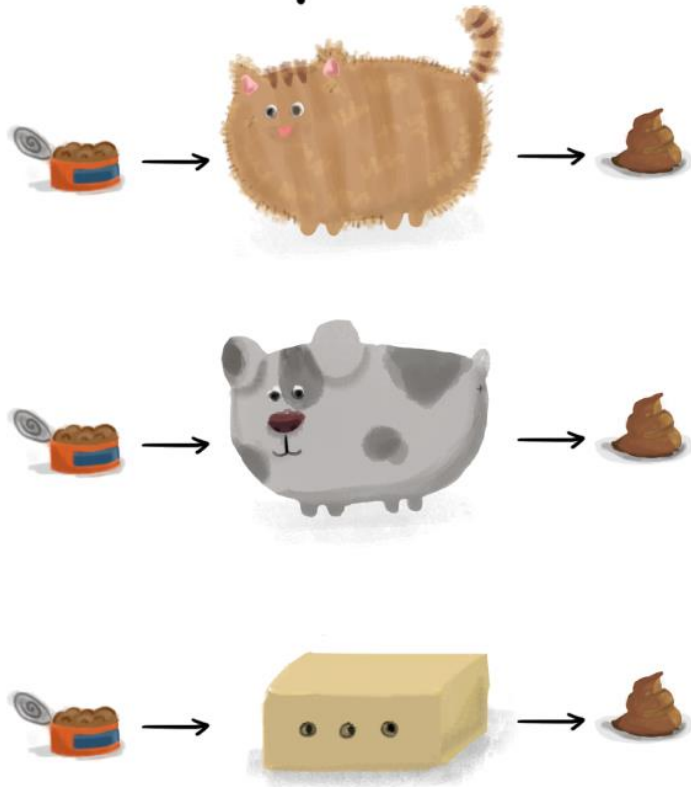
Класи та об'єкти

- Клас складається з атрибутів класу:
 - поля
 - методи
- Будь-яке значення, яке характеризує об'єкт, називають **полем**.
 - об'єкт.поле
- Операції з даними можна виконувати за допомогою функцій, оголошених всередині класу, - **методів**.
 - Їх можна розглядати як атрибути, що викликаються (callable attribute)

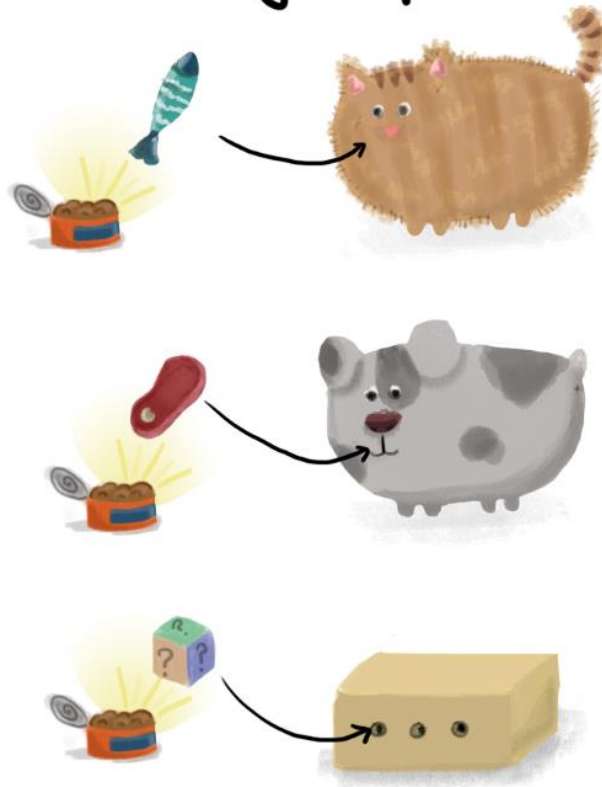

Incapsulation

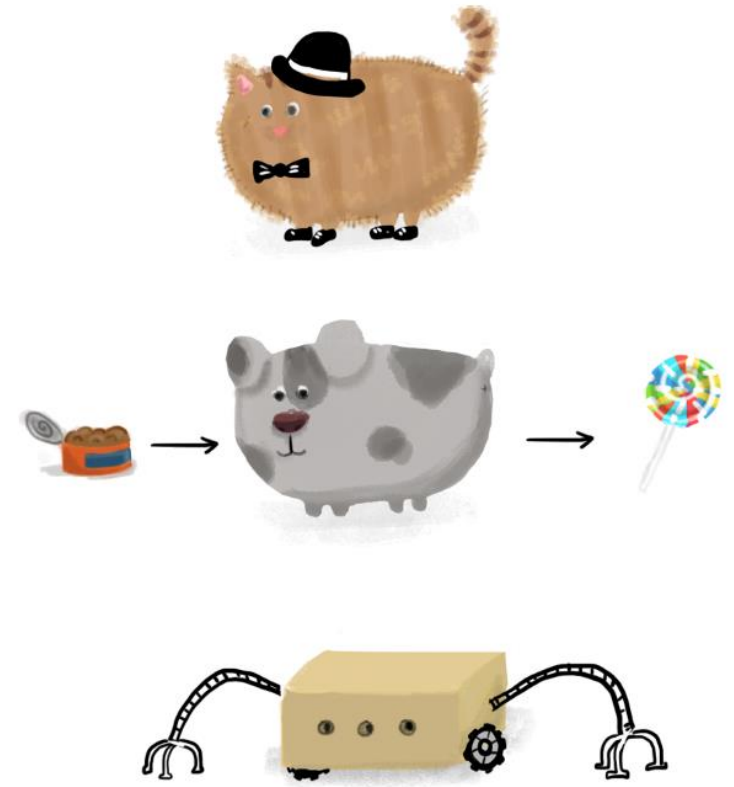
every animal eats
and then poop

Polymorphism

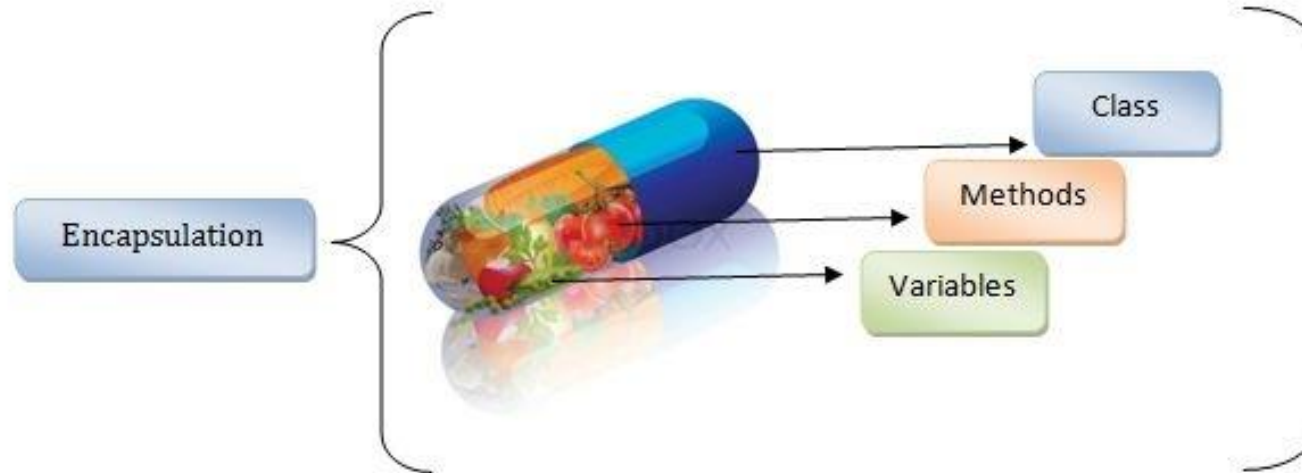
each animal can eat
its own type of food

Inheritance

you can create new type of animal
changing or adding properties

1. Інкапсуляція

- Клас інкапсулює змінні/поля та функції/методи.
 - Загалом їх називають *атрибутами класу*.

Student	Circle	SoccerPlayer	Car
name grade	radius color	name number xLocation yLocation	plateNumber xLocation yLocation speed
getName() printGrade()	getRadius() getArea()	run() jump() kickBall()	move() park() accelerate()

class Vector2D:

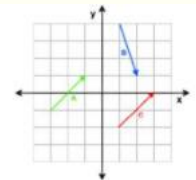
```
def __init__(self, x, y):  
    self.x, self.y = x, y
```

```
def size(self):  
    return (self.x**2 + self.y**2)**0.5
```

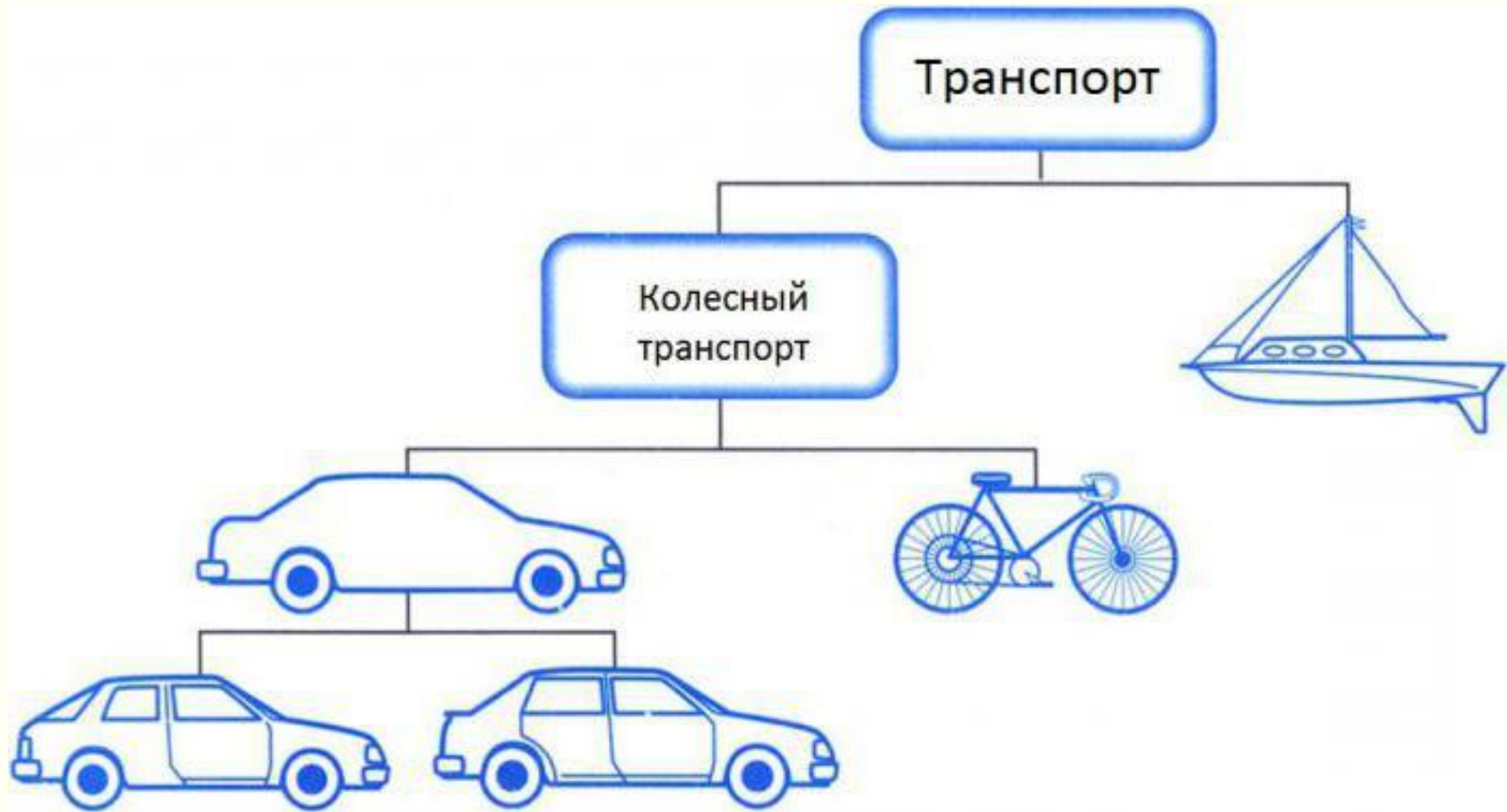
Methods

Instance

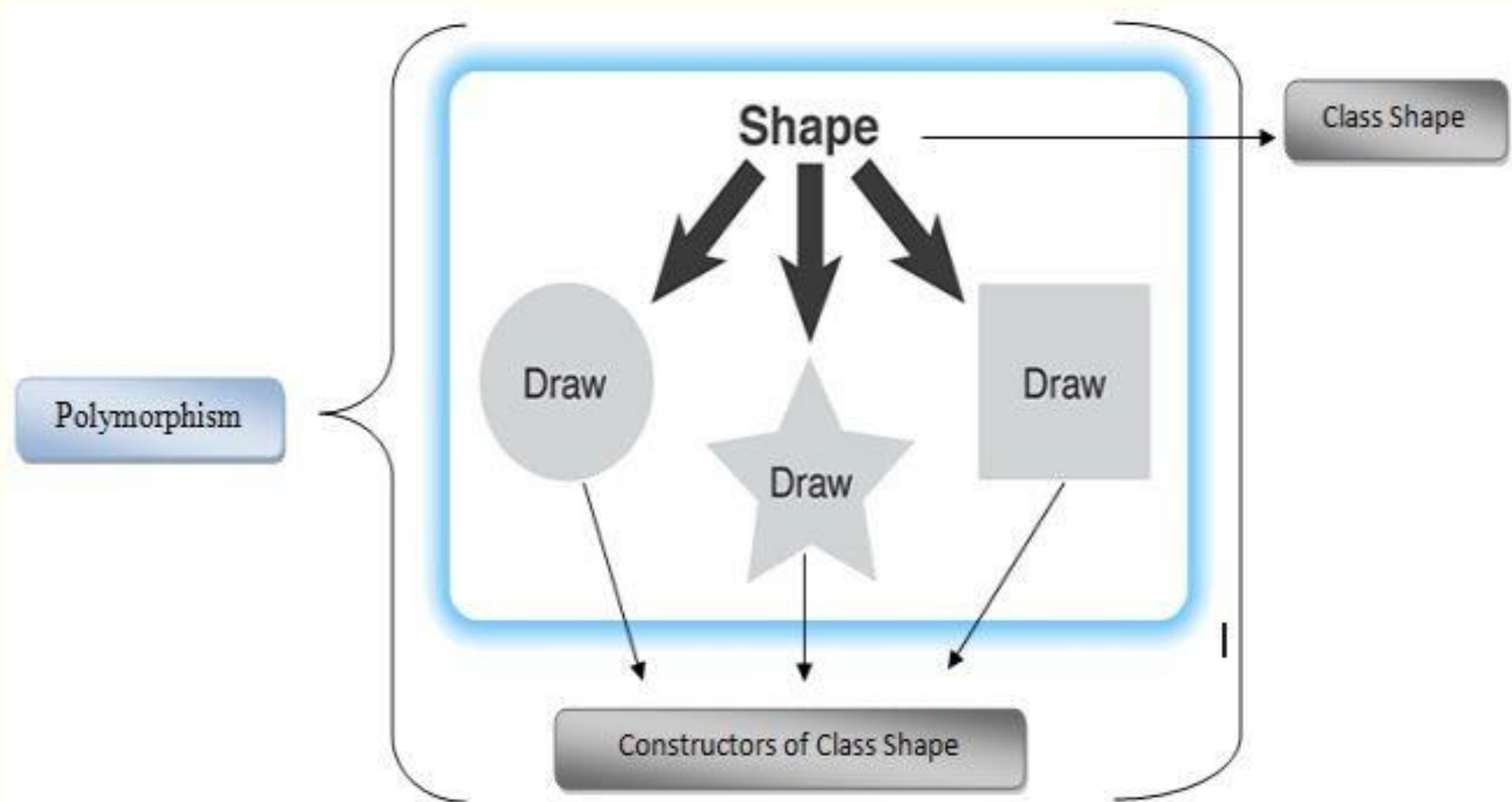
Attributes
(each instance
has its own copy)

2. Наслідування

3. Поліморфізм

4. Абстракція

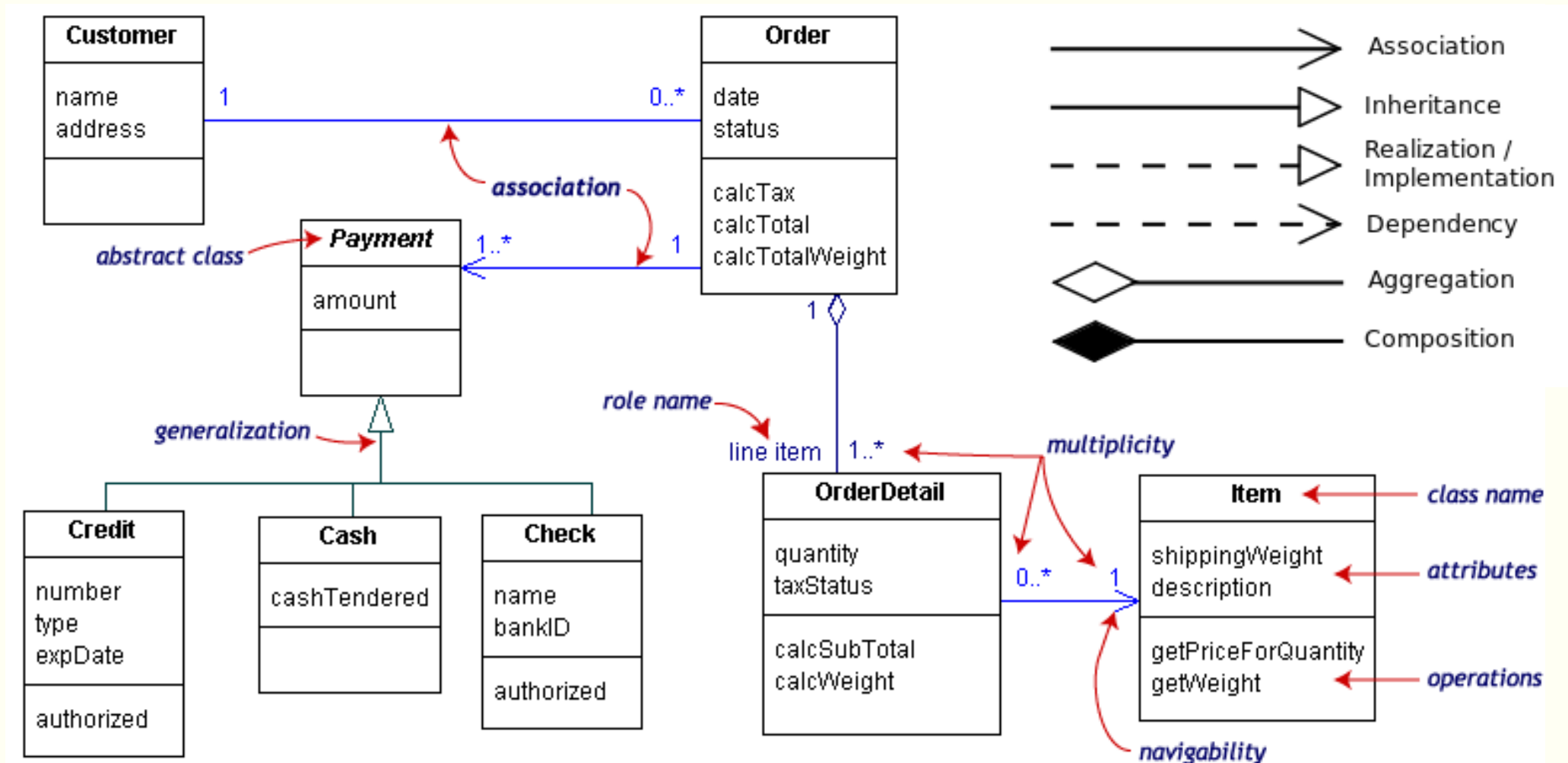
КОНКРЕТНЫЙ ПАЦАН

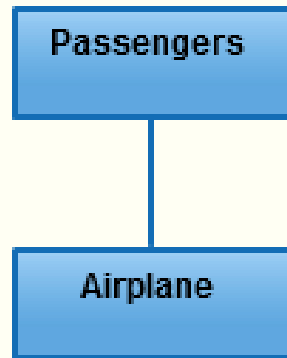
АБСТРАКТНЫЙ ПАЦАН

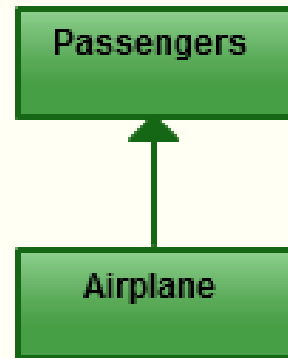
Зв'язки між класами

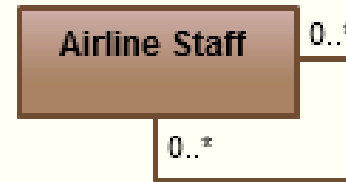
Зв'язки між класами

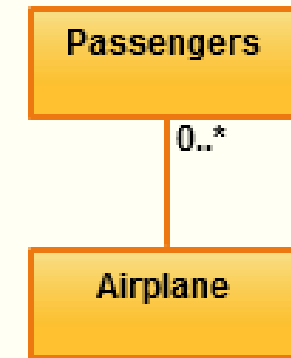
Association

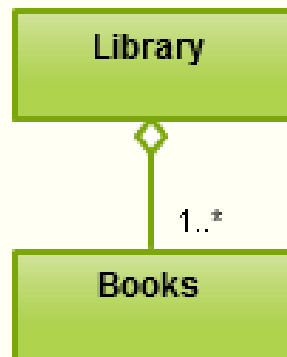
Directed Association

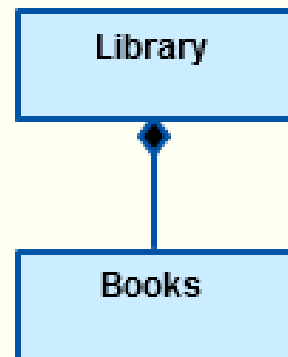
Reflexive Association

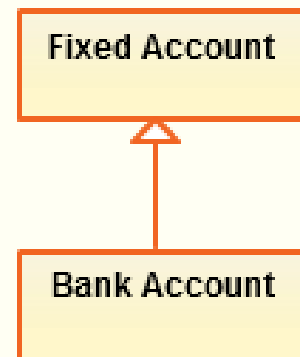
Multiplicity

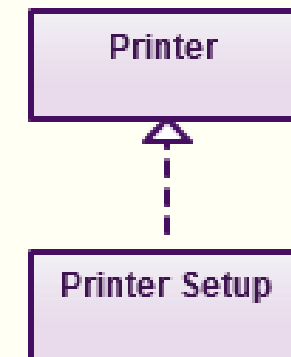
Aggregation

Composition

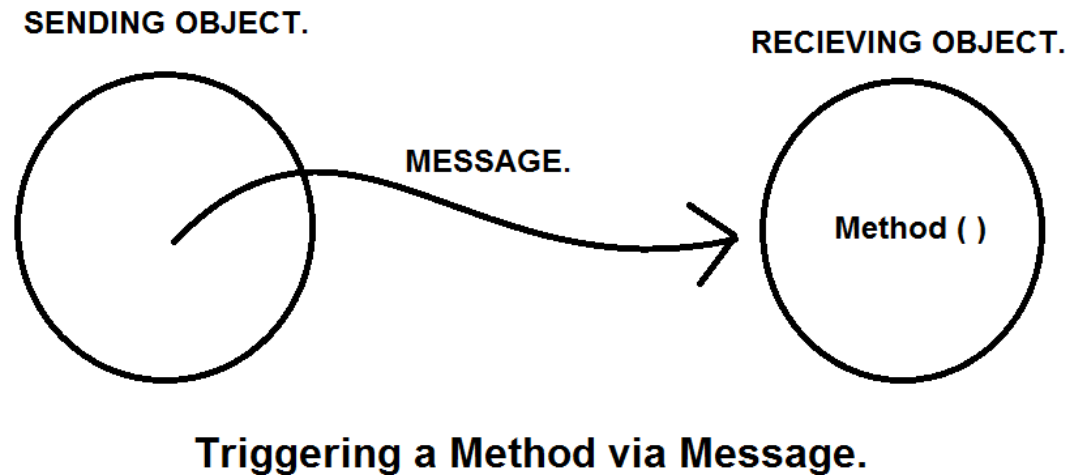
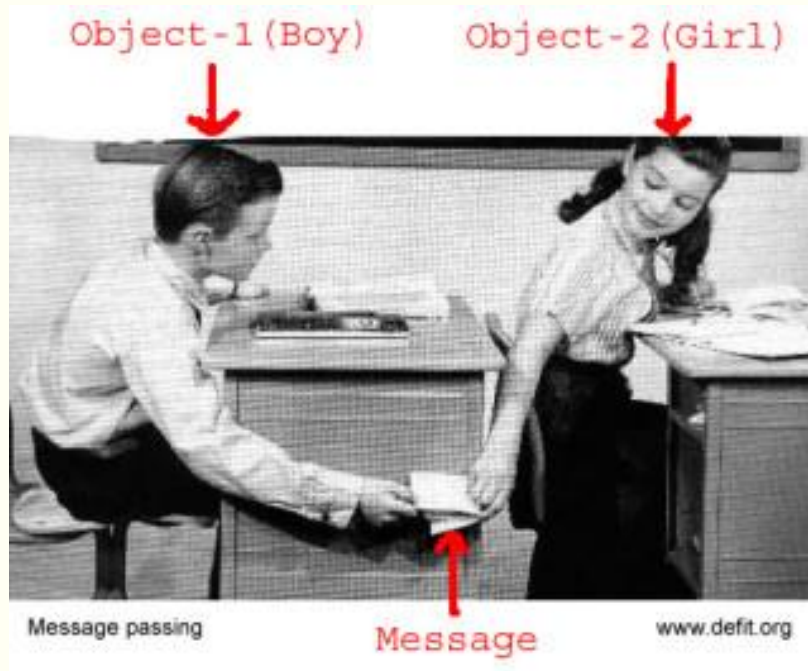

Inheritance

Realization

5. Передача повідомлень (message passing)

- Передача повідомлень спрощує комунікацію об'єктів між собою.
 - Повідомлення – це запит на виконання процедури об'єкта, якому це повідомлення надіслане.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Наступне питання: Об'єкти в мові Python